

Η

Η πολυγλωσσική και κοινωνικοσυναισθηματική ενδυνάμωση παιδιών με προσφυγικό υπόβαθρο: χτίζοντας μια συμπεριληπτική μάθηση

Οι τάξεις θέλουμε να γίνουν

- ο «τρίτος τόπος» αλληλεπίδρασης και συνδιαλλαγής,
- ο τόπος όπου οι μαθητές φέρουν τις πολιτισμικές τους και γλωσσικές τους εμπειρίες

προκειμένου να εγείρουμε το ενδιαφέρον τους για την εκμάθηση γλωσσών

Crozet, Liddicoat & Lo Bianco, 1999

Η διαπολιτισμική επικοινωνιακή ικανότητα περιγράφεται ως έννοια ομπρέλα που περιλαμβάνει τη

γνωστική, συναισθηματική και συμπεριφορική

ικανότητα των ατόμων στη διαπολιτισμική επικοινωνία.

Ιδιαίτερως χρήσιμη ιδίως το τελευταίο καιρό στην Ελλάδα εξαιτίας της προσφυγικής κρίσης αλλά και ευκαιρίας (θέσεις εργασίας συνδιαλλαγή με το άλλο).

Ανακάλυψη της πολυγλωσσίας, του πολυγλωσσικού κεφαλαίου των μαθητών, στην τάξη

Μιλάς άλλες γλώσσες εκτός από τα ελληνικά στην οικογένειά σου	Ξέρεις να μετράς ως το έξι σε άλλες γλώσσες;	Γνωρίζεις το όνομα δυο χωρών που μιλάνε τα γαλλικά εκτός από την Γαλλία ή τα αγγλικά εκτός από την Αγγλία ή τα γερμανικά εκτός από την Γερμανία (Απαντάμε σε μια ερώτηση ανάλογα)
Ξέρεις να lees καλημέρα σε άλλες γλώσσες;	Θα ήθελες να μάθεις άλλες γλώσσες;	Γνωρίζεις τουλάχιστον δυο φίλους που μιλάνε άλλες γλώσσες
Κοιτάς τηλεόραση σε άλλες γλώσσες εκτός από τα ελληνικά;	Έχεις ήδη δει ένα βιβλίο γραμμένο σε άλλες γλώσσες εκτός από την ελληνική;	Έχεις ήδη ακούσει ένα τραγούδι σε άλλη γλώσσα εκτός από την ελληνική;

Βλ. πίνακα του Kevran

Kevran M. (2006).
Langues au monde au quotidien.
Μετάφραση:
Γιώτα Γάτση

Συνέντευξη γνωριμίας

Μαζέψτε όσο
περισσότερες υπογραφές
μπορείτε στα επόμενα
εφτά (7) λεπτά.

Δεν μπορείτε να πάρετε
δύο πληροφορίες από το
ίδιο άτομο!

Έννοια ευαλωτότητας και εκπαίδευση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) προσεγγίζει την ευαλωτότητα **όχι** ως χαρακτηριστικό κάθε ανθρώπου που ζητά άσυλο, ως μέλους μίας ομάδας «πληθυσμού ιδιαίτερα μειονεκτούσα και ευάλωτη που έχει ανάγκη ιδιαίτερης προστασίας»

Έτσι, εννοούνται ως ευάλωτες ορισμένες ομάδες όπως οι «ανήλικοι, **οι ασυνόδευτοι ανήλικοι**, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι ηλικιωμένοι, οι εγκυμονούσες, οι μονογονεϊκές οικογένειες **με ανήλικα παιδιά**, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, τα άτομα με σοβαρές ασθένειες, τα άτομα με πνευματικές διαταραχές και τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, φυσικής ή σεξουαλικής βίας, όπως γυναίκες θύματα ακρωτηριασμού των γεννητικών οργάνων», σύμφωνα με το αρ. 21 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ για την υποδοχή.

Αλλά τι είναι πρόσφυγας-ισσα; Άνθρωποι χωρίς ταυτότητα ή με ;

Όλα αυτά που προσδιόριζαν αυτούς τους ανθρώπους πριν ξεκινήσουν το ταξίδι παύουν να αποτελούν σημείο αναφοράς:

«Ήμουν δασκάλα», «Ήμουν δικηγόρος», «Δούλευα σε τράπεζα», «Είχα κτήματα», «Είχα μια μικρή επιχείρηση», «Είχα οικογένεια, φίλους, σχέσεις, όνειρα». «Τώρα είμαι πρόσφυγας».

Όψεις του προσφυγικού φαινομένου, Project PRESS

▶ Η μετανάστευση είναι μια συγκλονιστική αλλαγή στη ζωή ενός ανθρώπου

▶ Οι άνθρωποι αφήνουν πίσω τους τρόπους ζωής, οικεία περιβάλλοντα, αγαπημένους ανθρώπους, συνήθειες, ασχολίες.

▶ Οι πρόσφυγες, φέρνουν μαζί τους εικόνες και εμπειρίες που περιλαμβάνουν καταστροφή, επώδυνα γεγονότα, απώλεια αγαπημένων προσώπων, την προσωπική εμπειρία ενός ιδιαίτερα ριψοκίνδυνου ταξιδιού. Άνθρωποι που έχουν ζήσει **τραυματικά γεγονότα** είναι δυνατό να εμφανίσουν **ψυχολογικά συμπτώματα κατάρρευσης**, που δείχνουν τα ανθρώπινα όρια στην αντιμετώπιση της καταστροφής. Πολύ σημαντική σε αυτή τη διαδικασία είναι η αντιμετώπιση από το περιβάλλον υποδοχής

▶ *Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της προσφυγικής συνθήκης - Συνεργική προσέγγιση, 2019*

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΙΔΙΩΝ

▶ Αντιστροφή ρόλων παιδιών / γονέων στην οικογένεια

▶ Γονεοποίηση των παιδιών: Επειδή τα παιδιά μαθαίνουν πιο γρήγορα, συχνά παρατηρείται αντιστροφή ρόλων μέσα στην οικογένεια. Στην απουσία υποστηρικτικού δικτύου καλείται να υποκαθιστά τον ενήλικα. Χρησιμοποιείται στην επικοινωνία με φορείς. Γίνεται κομιστής αιτημάτων και αρνήσεων και χειρίζεται απογοητεύσεις των γονέων. Αποκτά αίσθημα αυξημένων ευθυνών και ίσως μείωση του σεβασμού προς τους μεγαλύτερους (που μπορεί όμως να είναι μία σημαντική πολιτισμική αξία για πολλούς από αυτούς τους πολιτισμούς). Το παιδί αναλαμβάνει γονικές ευθύνες που το επιβαρύνουν ψυχολογικά στην ανάπτυξή του. (Ασημόπουλος, 2016)

Υπολογίζονται 12,800 παιδιά σε κίνηση, σχολικής ηλικίας (4-17 years old) να έχουν εγγραφεί στο επίσημο Ελληνικό σχολείο.

(as of June 2019, source: Ministry of Education and Religious Affairs)

ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΟΛΗ / ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

- ▶ ΞΕΠΕΡΝΟΥΝ 6000 ΠΕΡΙΠΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- ▶ ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΠΕΡΙΠΟΥ ΜΙΣΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 18 ΕΤΩΝ,
- ▶ Η ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ ΕΊΝΑΙ 0-4 ΚΑΙ 5-11 ΕΤΩΝ

UNHCR, 2018

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ – ΕΓΓΡΑΦΕΣ 2018-2019

Στην Ανατολική Θεσσαλονίκη, που περιλαμβάνει και τους Δήμους Θεσσαλονίκης και Καλαμαριάς, όπου έχουμε τη μεγαλύτερη συγκέντρωση προσφύγων, φοιτούν περίπου 750 μαθητές με προσφυγικό υπόβαθρο σε τάξεις από το Νηπιαγωγείο έως το Λύκειο (Γενικό και ΕΠΑΛ).

Οι χώρες προέλευσης των παιδιών αυτών είναι:

- ▶ Συρία,
- ▶ Τουρκία
- ▶ Ιράκ
- ▶ Αφγανιστάν (στην πλειονότητά τους)
- ▶ Πακιστάν
- ▶ Ιράν
- ▶ Κουβέιτ
- ▶ χώρες της Βόρειας και Κεντρικής Αφρικής.

(Στοιχεία ΚΠΔ Δεκέμβρης, 2018)

Προσφυγικές γλώσσες: ΠΕΡΙΠΟΥ 100 ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

► Οι πιο διαδεδομένες :

ΑΡΑΒΙΚΑ

ΦΑΡΣΙ

ΣΟΡΑΝΙ

ΚΟΥΡΜΑΝΤΖΙ

ΤΟΥΡΚΙΚΑ

ΓΑΛΛΙΚΑ

Τα σχολεία, σε πολλές περιπτώσεις αποκόπτουν τα παιδιά από τις μητρικές τους γλώσσες, προκαλώντας αποδυνάμωση της ταυτότητας

τους

2001

Hudson, 1991 στο Κωστούλα-Μακράκη,

Cummins, 2001

Οι γονείς που έζησαν κάτω από την ωμή καταπίεση στην πατρίδα τους και δοκιμάζουν τη φτώχεια και τη στέρηση καθώς παλεύουν να αναθρέψουν τα παιδιά τους ενδιαφέρονται με πάθος για την μόρφωση των παιδιών τους θυσιάζοντας ακόμη και την ιδιαίτερη γλώσσα τους για την πρόοδό τους.

Ετσι:

- ▶ Προβάλλεται η «γλωσσική ενσυναίσθηση» (στην διάρκεια όλων των δραστηριοτήτων.
- ▶ Επιχειρείται η δημιουργία μιας γέφυρας με τους γονείς προσφυγικής καταγωγής **που ίσως έως τότε είχαν μια φοβία στους** σχολικούς θεσμούς ή δεν είναι εξοικειωμένοι στην «κουλτούρα του σχολείου», έχουν μια άλλη οπτική
- ▶ Καλλιεργείται ένα παιγνιώδες κλίμα διαπολιτισμικού διαλόγου και εναλλαγής κώδικα (translanguaging) . Επίτευξη κλίματος αμοιβαίας συνδιαλλαγής και αλληλεπίδρασης

ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΡΕΠΕΡΤΟΡΙΩΝ

Ενθάρρυνση και φιλοξενία μαθημάτων αραβικής γλώσσας και φαρσί για παιδιά πρόσφυγες αστικού ιστού στα Ανοιχτά σχολεία , σχολεία του Δήμου Θεσσαλονίκης

- ▶ 70 παιδιά παρακολούθησαν μαθήματα αραβικών στο Διαπολιτισμικό σχολείο Ξηροκρήνης και θα συνεχίσουν στο κέντρο
- ▶ Μαθήματα φαρσί γλώσσας από εθελοντές προσφυγες στο Διαπολιτισμικό Εθνικής Αμύνης με υποστήριξη ΜΚΟ και εθελοντές καθηγητές από τις χώρες προέλευσης των μαθητών.

Συντονισμός UNICEF

Δημιουργία Δικτύου Εθελοντών εμπλέκοντας πολυεπιπεδα διαφορετικούς φορείς :Μαθήματα σορανί και αραβικά ανταλλαγή τεχνογνωσίας μεταξύ των εθελοντών εκπαιδευτικών γηγενών και με προσφυγικό υπόβαθρο

Καρδίτσα

Τρίκαλα

ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ;;;

Οι εκπαιδευτικοί/παιδαγωγοί έχουν να
ανιχνεύσουν

να εντοπίσουν

- Πολυσύνθετες ταυτότητας από απαρτίζονται από ποικίλα χαρακτηριστικά και βιώματα;
- Ταυτότητες υπό εξέλιξη/μόνιμη διαπραγμάτευση;
- Να υπερβούν την ευαλωτότητα;
- Να ενδυναμώσουν;
- Να εντάξουν;
- Να εμπλουτίσουν με την νέα γνώση;
- Να αποπνεύσουν εμπιστοσύνη;

- ▶ Να υπερβούν το πολιτισμικό χάσμα ή την πολιτισμική ιδιαιτερότητα;
- ▶ Να αποτινάξουν ίσως μια ταυτότητα που έχουν απαρνηθεί λόγω μετά τραυματικών σοκ;
- ▶ Να προσπαθήσουν να συνδυάσουν τους ποικίλους γραμματισμούς της ομάδας στόχου στην-ις γλώσσα-ες καταγωγής
- ▶ (αναλφάβητος μειονεκτικά)
- ▶ Να πάρουν εκπαιδευτικά ιστορικά
- ▶ Να στήσουν μάθηση συμπερίληψης.

**Ενδεικτικές πρακτικές
Αλλά όχι Συνταγές**

Διάδοση των οφελών της διγλωσσίας/πολυγλωσσίας

Σε περίοπτη θέση για τους γονείς/μαθητές

- στην αίθουσα αναμονής
- στο πίνακα ανακοινώσεων ή
- σε μικρά προσπέκτους ίσως

Baker, 2001

τα οφέλη της διγλωσσίας/πολυγλωσσίας

- ευρύτερη επικοινωνία
- γραμματισμός σε δυο γλώσσες (πολιτισμικό πλάτος, εύρος, σημαντικό πλεονέκτημα)
- πολιτισμικά πλεονεκτήματα

τα οφέλη της διγλωσσίας/πολυγλωσσίας

- ευρύτερη επικοινωνία
- γραμματισμός σε δυο γλώσσες (πολιτισμικό πλάτος, εύρος, σημαντικό πλεονέκτημα)
- πολιτισμικά πλεονεκτήματα
- διαφορετικούς γλωσσικούς κόσμους εμπειριών
- μεγαλύτερη ανεκτικότητα προς τις άλλες γλώσσες και κουλτούρες (αποδέχεται, εκτιμά, αγκαλιάζει και απολαμβάνει την ετερότητα και την διαφορετικότητα)

Υπόθεση αλληλεξάρτησης των γλωσσών

Cummins, 2000

Οι γλώσσες αναπτύσσονται σε αλληλεξάρτηση και όπως σε συγκοινωνούντα δοχεία τα νοήματα μεταφέρονται από τη μία γλώσσα στην άλλη.

Βασική συνέπεια για τη μάθηση της δεύτερης γλώσσας και τη μάθηση μέσω της δεύτερης γλώσσας είναι αντίληψη των γλωσσών ως ένα πλέγμα σχέσεων.

Η αναγνώριση και ενσωμάτωση του γλωσσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου των δίγλωσσων παιδιών λειτουργεί ενδυναμωτικά στην ακαδημαϊκή τους πρόοδο και στην κοινωνική και συναισθηματική τους ανάπτυξη καθώς **σχετίζεται με την αυτοεκτίμηση, την αυτοεικόνα τους και την πρόσβασή τους στη σχολική και κοινωνική ζωή.**

Σκούρτου, 2002

1 ώρα δωρεάν πολυγλωσσίας την εβδομάδα για κάθε τάξη

- Παιχνίδια εντάσσοντας το πολυγλωσσικό κεφάλαιο των μαθητών
- Δημιουργία ενός corpus με πολυγλωσσικές ασκήσεις
- Εκμετάλλευση της European day of languages (26/9)
- <http://edl.ecml.at/>

Autobiographies des rencontres interculturelles

Autobiography of Intercultural Encounters
for younger learners • Picture cards

Language Policy Division

waiting room

Χρήση : Autobiographies des rencontres interculturelles

- Εργαλείο και δωρεάν υλικό online στα αγγλικά, γαλλικά, ιταλικά, πολωνικά, ρωσικά όπου εστιάζει στις διαπολιτισμικές συναντήσεις,
- με καρτέλες ερωτήσεων εκπληρώνοντας γλωσσικούς και διαπολιτισμικούς στόχους,
- συνοδεύεται με καρτέλες από εικόνες ή καρτέλες από μεμονωμένες λέξεις.
- Ανάλογα με την ηλικία και το επίπεδο των μαθητευόμενων

http://www.coe.int/t/dg4/autobiography/Source/AIE_fr/AIE_autobiography_fr.pdf

Approches plurielles/pluralistic approaches

Βάση δεδομένων με εκπαιδευτικό υλικό
για τις πλουραλιστικές προσεγγίσεις σε πολλές
γλώσσες

<http://carap.ecml.at/Database/tabid/2313/Default.aspx>

Επιδίωξη παραγωγής κειμένων ταυτότητας στις γλώσσες καταγωγής και στις γλώσσες στόχο (Gatsi, 2017- 2018)

My name is Dehab. I am 32 years old. I come from Eritrea, I'm Eritrean. My mother tongue is Tigrinya, but I can speak Amharic, English, Turkish, Fine Arabic and Greek. I like to learn and to know more different languages because as language is a means of communication in this world ~~for me~~ ~~me~~, at least to ~~be able to~~ communicate with out dependent in someone else. And with different languages it is easy to find jobs in different countries. ~~you will not be limited~~ ~~as~~ I am a refugee ~~and~~ I am working as interpreter. ~~thank~~

848

2
ما هو مضمون النص المكتوب مع مررت ٦ أسباعت في بيت ماست
بالوت نه بالايان يا جيت دا عشت مان يستقر بالايان نهان مه
بيلا تيه ماست نهان ملومت في اليونان ملومت يان مياشت
نيان مه ان المسون فارون مه يان بلوت مه العالم يان ناميون
شيان مه مسناقوبالايان يسارت دكتور من

بلوت

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Je m'appelle Salem de Syrie. Je suis issu d'une famille simple.

J'avais une vie heureuse parce que j'étais auprès de mes parents et des personnes que j'aime.

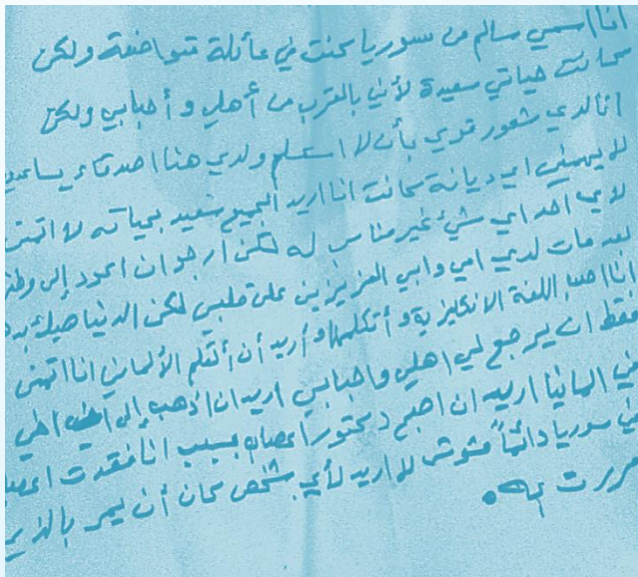
J'ai une volonté très forte, celle de ne pas laisser tomber.

Ici, j'ai des amis qui m'aident. Je ne m'intéresse à aucune religion. Je veux que tout le monde soit heureux dans sa vie et je ne souhaite le mal de personne.

J'espère rentrer dans ma patrie. Mes mère et père bien aimés sont morts. Mais qu'est-ce qu'on peut faire... le destin.

J'aime la langue anglaise, je la parle ; et je veux apprendre l'allemand.

La seule chose que je souhaite est que mes parents et les personnes que

Storytelling without borders

Κάθε παιδί επιδιώκεται να νοιώθει αυτοπεποίθηση για την γλώσσα του και την ταυτότητά του ενθαρρύνουμε τη διάθεσή του για επικοινωνία με όποιο τρόπο και με όποιον κώδικα θέλει και μπορεί. Το θετικό αυτοσυναίσθημα και η διάθεση για επικοινωνία θα το βοηθήσουν να μάθει γρηγορότερα την ελληνική γλώσσα και να νοιώθει ισότιμο μέλος της ομάδας.

Εξοικείωση με τις Οικογένειες γλωσσών

Αλληλοκατανόηση γλωσσών

fleur
flor
flower
flores
fiore
flor
floare

Πολυγλωσσικά παιχνίδια

Εκμάθηση λέξεων από τις χώρες καταγωγής των μαθητών.

Γλωσσική συσχέτιση.

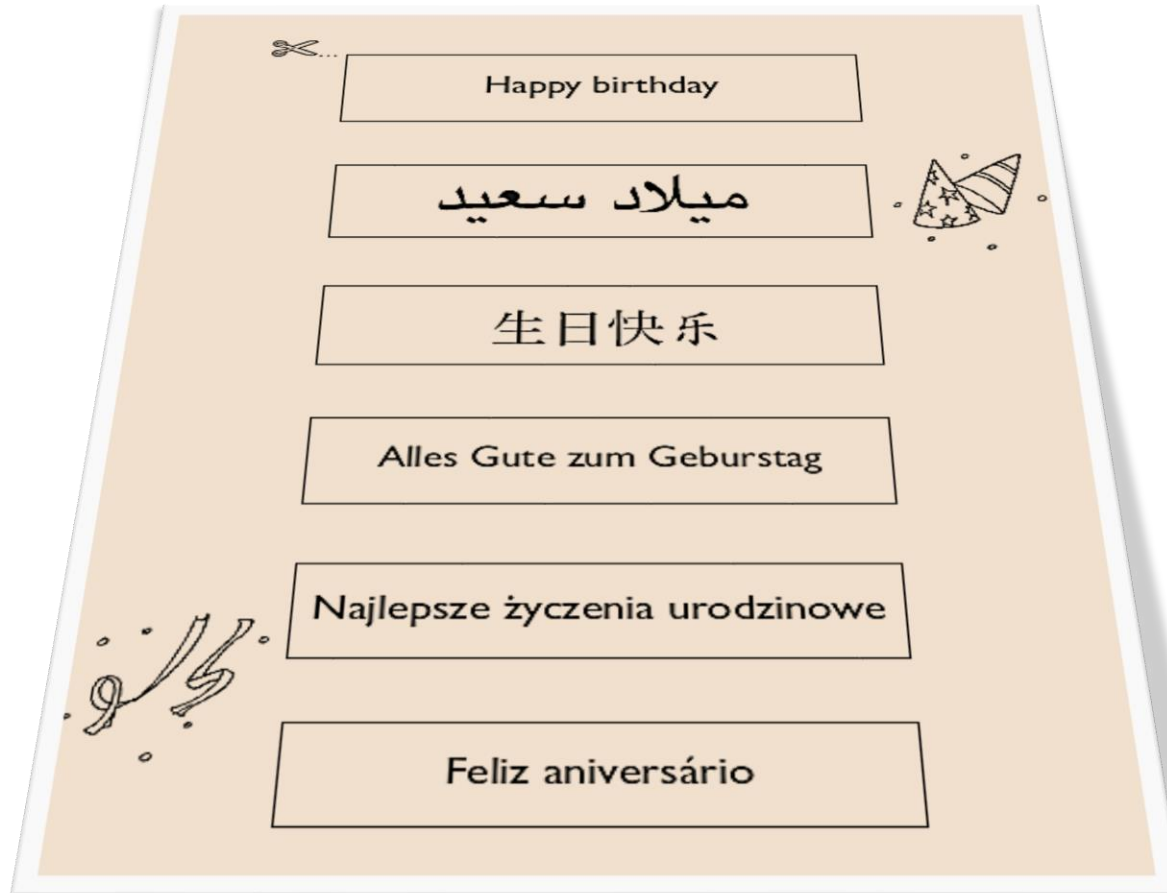
Κοινές ρίζες.

- Π.χ. ρίζες κοινές της γλώσσας στόχου (ευρετήρια)
- Π.χ. κοινές λέξεις αλβανικών-γαλλικών
- Παιχνίδια γλωσσικής αφύπνισης 5 λεπτά σε κάθε μάθημα ή 1 φορά την εβδομάδα

	αγγλικά	ελληνικά	τουρκικ ά	γαλλικά	ιταλικά	γερμανικά	ισπανικά	αραβικά	περσικά
	coffee	Καφές	kahve	café	caffè	Kaffee	café	قهوة qahva	قهوه qahve
	tea	Τσάι	çay	thé	tè	Tee	Té	شاي shay	چای chay
	sugar	ζάχαρη	şeker	sucre	zucchero	Zucker	azucar	سكر sukkar	شکر shekar
	chocolate	Σοκολάτα	çikolata	chocolat	cioccolato	Schokolade	chocolate	شوكولاتة shokolata	شكلات shokolat
	yogurt	Γιαούρτι	Yoğurt	yaourt	yogurt	Joghurt	yogur	لبن laban	ماست mast
	jam	Μαρμελάδ α	reçel	confitur e	marmellat a	Konfitüre	mermelad a	مربى morabba	مربا morabba
	honey	Μέλι	bal	miel	miele	Honig	miel	عسل assak	عسل assal
	tomato	Τομάτα	domates	tomates	pomodoro	Tomate	tomate	طماطم tamatim	گوچه Goje farangi
	strawberry	Φράουλα	çilek	fraise	fragola	Erdbeeren	fresa	فراولة fraula	توت فرنگی tut farangi
	orange	Πορτοκάλι	portakal	orange	arancia	Orange	naranja	برتقال bortoqal	پرتقال portoqal
	lemon	Λεμόνι	limon	citron	limone	Zitrone	limón	ليمون leimon	ليمو limou
	melon	Πεπόνι	kavun	melon	melone	Melone	melón	بطيخ اصفر bettikh asfar	خربزه kharboze
	watermelo n	Καρπούζι	karpuz	melon d'eau	anguria	Wassermelon e	aguameló n	بطيخ احمر bettikh ahmar	هندوانه hendevan e
	potato	Πατάτα	patates	Pomme de terre	patata	Kartoffel	patata	بطاطا batata	سیب زمینی Sib zamini
	banana	Μπανάνα	muz	banane	banana	Banane	banana	موز moz	موز moz
	carrot	Καρότο	havuç	carotte	carota	Karotte	zanahoria	جزر jazar	هویج havij
	pistachio	φιστίκι	fıstık	pistache	pistacchio	Pistazie	pistacho	فستق fistoq	پسته peste
	hazel	φουντούκι	findik	noisette	nocciola	Hasel	avellano	بندق fandoq	فندق fandoq

Παραδείγματα γλωσσικής αφύπνισης

Παραδείγματα γλωσσικής αφύπνισης

Γλώσσες	Transcription	Αριθμός λέξεων	Πραγματική γραφή
Πορτογαλικά			
Αγγλικά			
Γερμανικά			
Πολωνικά			

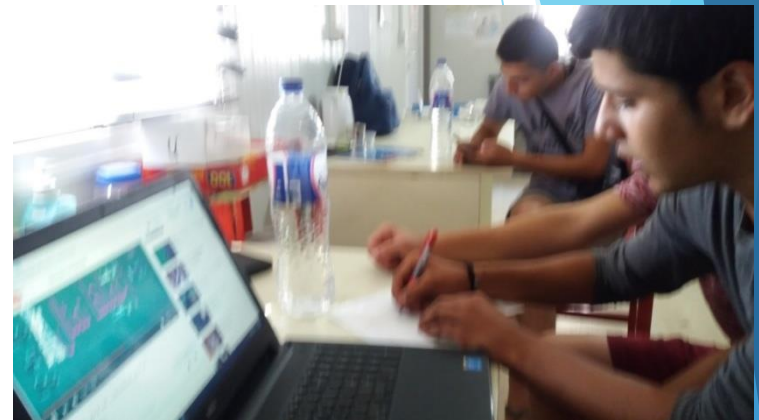

Παραδείγματα γλωσσικής αφύπνισης

Επιδίωξη προβολής των ταλέντων των παιδιών προσφυγικής καταγωγής - παρουσίαση τραγουδιών των χωρών καταγωγής τους

- ▶ Καλλιέργεια αυτενέργειας (επιλογή τραγουδιών και προβών)
- ▶ Διαθεματικότητα (συνεργασία μουσικού και υπεύθυνων γιορτής). Πέρασμα αντιρατσιστικών μηνυμάτων λόγω έξαρσης ρατσιστικών στάσεων.

- ▶ Άνοιγμα και στο υπόλοιπο σχολείο/καμπ με ανάπτυξη πρωτοβουλιών και συμμετοχής και μαθητών από τα υπόλοιπα τμήματα.
- ▶ Αξιοποίηση νέας τεχνολογίας και διαδικτύου. εργασία σε ομάδες για την κατασκευή ppt/βίντεων youtube

Δούλεμα εννοιών εμπιστοσύνης/σεβασμού ανάλογα με την ηλικία-ψυχοκοινωνική υποστήριξη μέσω της εκπαίδευσης

Παιγνιώδες πολυγλωσσικό κλίμα- εκμάθηση των δικαιωμάτων του παιδιού

- ▶ Ασκήσεις σπάσιμο του πάγου-βιωματικές ασκήσεις

Blogs/Γωνιές/περιοδικά από τις χώρες καταγωγής και τις γλώσσες στόχο

- Με αυτά θα μπορούσε να δημιουργηθεί μία έκθεση σε κάποια γωνία της τάξης, «η γωνιά των πολιτισμών», όπου εκτίθεται, αναδεικνύεται, αναγνωρίζεται και κατ' επέκταση εκτιμάται ο πλούτος της γλωσσικής και πολιτισμικής ποικιλομορφίας.
- Πολυγλωσσικά περιοδικά

Blogs/γωνιές/περιοδικά από τις χώρες καταγωγής και τις γλώσσες στόχο

- Παρουσίαση κοινωνικών και πολιτικών συστημάτων χωρών
- Παρουσίαση εκπαιδευτικών συστημάτων άλλων χωρών
- Παρουσίαση του τρόπου ζωής ανθρώπων από διάφορες χώρες
- Ιστορίες για ξενιτιά/μετανάστευση/προσφυγιά
- Ιστορίες για την ετερότητα

Ενσωματώνοντας δραστηριότητες κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης και αξιοδότησης της πολύγλωσσης ταυτότητας στη γλωσσική διδασκαλία.

ΦΤΟΥ ΚΑΙ ΒΓΑΙΝΩ!

Βασικές αρχές

- ▶ Δραστηριοποίηση - ενεργός συμμετοχή
- ▶ Ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας
- ▶ Δημιουργία ομάδας - ανάπτυξη της συνεργασίας
- ▶ Ανάπτυξη της δεξιότητας για μάθηση
- ▶ Ενίσχυση θετικών συναισθημάτων
- ▶ Ενδυνάμωση - επιβεβαίωση της ταυτότητας / πολυγλωσσία
- ▶ Αναγνώριση των διαφορετικών ταχυτήτων
- ▶ Κοινωνικές δεξιότητες - δεξιότητες ζωής

Διδασκαλία, ρυθμός και διαχείριση τάξης

Δε διδάσκω μόνο το γραπτό λόγο.

Δεν κάνω μόνο γραμματική και δομικές ασκήσεις.

Οι στόχοι μου αφορούν δεξιότητες επικοινωνίας και χρήσης της γλώσσας

Δεν εξαντλώ το χρόνο με μία μόνο δραστηριότητα.

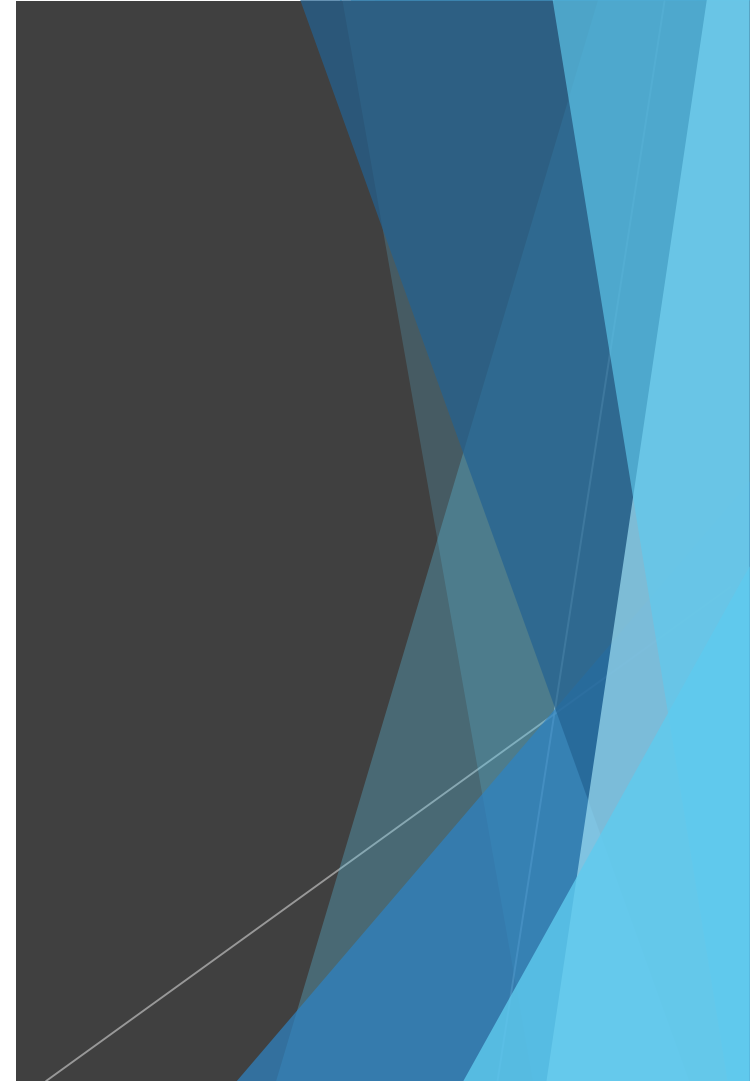
Δεν προχωράω συνεχώς παρακάτω.

Δεν παρουσιάζω πολλά διαφορετικά θέματα σε ένα μάθημα.

- ▶ **Συμβόλαιο τάξης** (διαμορφώνεται από κοινού με τους μαθητές)
- ▶ **Προσδοκίες και στόχοι στην αρχή κάθε μαθήματος**
- ▶ **Συνέπεια στους κανόνες** και τους στόχους από όλους (διδασκτικό προσωπικό και μαθητές).
- ▶ **Ρόλοι:**
  - ο βοηθός τους δασκάλου
  - ο επιμελητής των κανόνων
  - ο χρονομέτρης
  - αυτός που θα κάνει τη σύνοψη αύριο

Αναστοχασμός - Τι έμαθα;

Στο τέλος κάθε συνάντησης αφιερώνουμε πέντε λεπτά για προσωπικό αναστοχασμό: Σκεφτείτε και καταγράψτε ποιοι μαθητές βοηθήθηκαν να αναπτύξουν κάποια γλωσσική δεξιότητα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν σε πραγματικές συνθήκες.

Σημειώνουμε δυο πράγματα που πήγαν καλά στη συγκεκριμένη συνάντηση και δύο που θα μπορούσαμε να είχαμε διαχειριστεί διαφορετικά.

Καλούμε συναδέλφους στην τάξη μας, ανταλλάσσουμε ιδέες και πρακτικές.

Ομάδα 1

Με μια ομάδα αρχαρίων μαθητών, μετά από περίπου 60 ώρες μαθημάτων.

Είμαστε στην ενότητα «παρουσιάζω την καθημερινή μου ρουτίνα».

Σχεδιάστε το μάθημα. Περιγράψτε το στόχο και τη διαδικασία.

Βιβλιογραφία

- Armand Fr., E. Combes, G. Boyadjiéva, M. Petreus & M. Vatz Laaroussi (2014), « Écrire en langue seconde : Les textes identitaires plurilingues ». In L'auteur et ses doubles, no 173, p. 25-27.
- Gatsi G., Delhay O., « Représentations de l'identité pluriculturelle et épanouissement scolaire : aux "pays magique des plurilingues" ». Migrations et société, No 162, 2015, p. 121-138.
- Gatsi, G., 2017. « Contribution du texte identitaire au renforcement de l'identité plurilingue et à l'accroissement de la motivation pour l'apprentissage d'une nouvelle langue à l'école ». In Revue Méthodal, No 1 – Mai 2017 [En ligne] <https://revue.methodal.net/?article97>.
- Cummins, J. (2001) Negotiating Identities: Education for Empowerment in a Diverse Society (2nd Ed.). Los Angeles: California Association for Bilingual Education.
- Cummins, J. & Early, M. (Eds.) (2011). Identity texts the collaborative creation of power in multilingual schools. UK & Sterling: Trentham Books.
- Eurydice report. CLIL at School in Europe (2006): <http://languages.dk/clil4u/Eurydice.pdf>
- García, O. (2009). Education, multilingualism and translanguaging in the 21st century. In T. Skutnabb-Kangas, R. Phillipson, A. K. Mohanty & M. Panda (Eds.), Social justice through multilingual education (pp. 140-158). Bristol, United Kingdom: Multilingual Matters.
- Γκιωνάκης, Ν., (2008) Διασχίζοντας τα Σύνορα: Διαιώνιση ή Φροντίδα του Τραύματος; Αθήνα
- Mehisto, P., Marsh, D., Frigols, M. (2008) Uncovering CLIL: Content and Language Integrated Learning in Bilingual and Multilingual Education. Macmillan: Oxford.
- Σκούρτου, Ε. (2002) Δίγλωσσοι Μαθητές στο ελληνικό Σχολείο. Επιστήμες Αγωγής, Θεματικό Τεύχος 2002, (11-20).

Αλτουχόβα, Γκ., Γάτση, Π., Λιόντου, Τ., Μαργαρώνη, Μ., Σιμόπουλος, Γ. & Σταματελόπουλος, Ν. (2018). LANG FAN فن. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο / Πρόγραμμα Provision of Refugee Education and Support Scheme (PRESS).

Ασημόπουλος Χ. (2016). Ψυχοκοινωνικές ανάγκες παιδιών προσφύγων. Παρουσίαση: <https://slideplayer.gr/slide/11320305/>

<https://www.teach4integration.gr/wp-content/uploads/2019/07/Unicefweb.pdf>

Baker, C. 2001. *Εισαγωγή στη Διγλωσσία και τη Δίγλωσση Εκπαίδευση* (μτφρ. Α. Αλεξανδροπούλου). Αθήνα: Gutenberg.

Gatsi, G. (2019). Analyse des propos tenus par des réfugiés mineurs et non accompagnés dans des textes identitaires. Nouveaux vecteurs d'inclusion ? Neofilolog 2/52, p. 335-349

Candelier, M. & De Pietro, J.F. (2012). *FREPA: A Framework of Reference for Pluralistic Approaches to Languages and Cultures: Competences and Resources*. Graz, Austria: European centre for modern languages (ECML).

Lo Bianco, Joseph & Liddicoat, Anthony & Crozet, Chantal. (1999). *Striving for the Third Place: Intercultural Competence Through Language Education*.

Kervran, M. (2006). *Les langues du monde au quotidien. Cycle 2. Observation réfléchie des langues*. Rennes: CRDP de Bretagne.

Παπαδόπουλος, Ρ. Κ. (2019) (επιμ.). Ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της προσφυγικής συνθήκης – Συνεργική προσέγγιση. Έκδοση του Κέντρου Ημέρας Βαβέλ (Συν-ειρμός ΑμΚΕ Κοιν. Αλληλεγγύης) και του Centre for Trauma, Asylum and Refugees (University of Essex). Αθήνα

https://www.coe.int/t/dg4/autobiography/Source/AIE_fr/AIE_autobiography_fr.pdf

gatsipan@gmail.com

תודה
Dankie Gracias
Спасибо
شكراً
Merci Takk
Köszönjük
Terima kasih
Grazie Dziękujemy
Děkojame
Ďakujeme Vielen Dank Paldies
Kiitos Tänane teid 谢谢
Thank You Tak
感謝您 Obrigado Teşekkür Ederiz
Σας ευχαριστούμε 감사합니다
Bedankt Děkuje vám
ありがとうございます
Tack

gatsipan@gmail.com